

<http://www.budapest16.hu/?q=node/7060>

Ártatlan vagyok! - konferencia Tóth Ilona emlékére

2012-03-02

A kutatások azonban bebizonyították, hogy a koncepció per egyrészt példastatuálás volt, másrészt az akkori hatalom ezzel akarta lejáratni a forradalmi ifjúságot. A témával kapcsolatban neves történészek tartottak előadást február 17-én a Polgármesteri Hivatalban rendezett „Tóth Ilona koncepció peré és a kádári megtorlás” című konferencián. Az esemény fővédnöke Wittner Mária országgyűlési képviselő, levezető elnöke pedig dr. Horváth Attila egyetemi docens, a Hittel a Nemzetért Alapítvány elnöke volt.

Csomor Ervin alpolgármester Tóth Ilona életének kerületi vonatkozásait elevenítette fel. A lány 1932. október 23-án született a mai Árpádföld területén, amely akkor még Cinkotához tartozott. Szülőháza az Állás utcai katolikus templommal szemben még ma is áll, az épületet az Önkormányzat szeretné megvásárolni. Tóth Ilona szülei elváltak, amikor a kislány 2 éves volt, ő pedig édesanyjával elköltözött a Katymár és a Fertály utca sarkán lévő házba. Általános iskolai tanulmányait a mostani Monoki utcai óvoda helyén működő intézményben végezte, ezután elköltöztek a kerületből. – Tóth Ilona ma is még csak 79 éves lenne, tehát fájdalmasan fiatalon ment el. Abban az időben a Visinszkij-féle jogelmélet szerint a beismerő vallomás volt a bizonyítás csúcsa: ha valaki valamit beismer, az úgy is volt. Aki azonban megélte '56-ot, tudja, hogy a furkósbötkök és a kínzókamrák árnyékában mindenki azt ismert be, amire kényszerítették. Vagyis Tóth Ilona tettére semmilyen bizonyíték nem volt. Ezért volt helyes az a 2000-ben meghozott törvény, amely az 1956 utáni, a forradalom kapcsán hozott ítéleteket hatályon kívül helyezte. Dr. Csomor Ervin kiemelte: a kertvárosiak büszkék arra, hogy Tóth Ilona első magyarországi szobrát nálunk, Laki Károly múzeumának kertjében avatták fel, 2002-ben pedig az Önkormányzat a kerület posztumusz díszpolgárává avatta a kivégzett diáklányt. A XVI. kerületiek büszkék arra, hogy Tóth Ilonáról közteret neveztek el. Szobra most ott áll, hiszen az Önkormányzat kiállt mellette akkor is, amikor nemtelen támadások érték és gyilkosnak

nevezték, és kiáll mellette ma is.

Wittner Mária együtt emlékezett a kertvárosiakkal arra a lányra, akit életében és halálában is megaláztak és meggyaláztak. Az országgyűlési képviselő – akit halálra, majd életfogytiglanra ítélték – hangsúlyozta: fontos, hogy odafigyeljünk egymásra, hiszen így válhatunk közösségi emberekké és nem leszünk önzőek. Az igazság a halottnak is kijár, és ha a halott nem tud harcolni érte, akkor itt vagyunk mi, az élők, a magyarok, mert ez a mi történelmünk, és ezt nekünk kell letakarítani a mocsoktól. Wittner Mária beszéde végén köszönetet mondott a történészeknek és mindazoknak, akik felkarolták Tóth Ilona igazságát és elkészítették a róla szóló filmet. Ezután dr. Zinner Tibor a kádári megtorlás rendszeréről tartott előadást. A történész elmondta: 1956. november 6-án Mindszenty József politikai végrendeletet írt: „Magyar a magyarnak ne legyen sértettje.” Ő akkor nem tudta, hogy a következő évtizedben bekövetkezik Magyarországon a Rákosi-féle retorziók rémséges restaurálása. A következő egy évben 70 embert végeztetett ki a statáriális bíróság: nem csak politikai, hanem köztörvényes bűntettekért, egyszerű lopásokért is halálra ítélték embereket. Később a gyorsított eljárás keretében már mindenki halálra ítéltető volt, aki betöltötte a 16. életévét. Az indoklás az volt, hogy a Szovjetunióban is így csinálják. Emellett a népbíróságok 26.621 embert hurcoltak meg. A megmaradt és hozzáférhető peres anyagban 1956 októbere és 1966 októbere között 470 halálos ítéletet hoztak, amelyek közül 372-t végre is hajtottak. Dr. Zinner Tibor kiemelte: olyan volt a „temetési kultúra”, amilyen a „gyilkossági kultúra”: egy hatalmas gödörbe akár 8 réteget is egymásra temettek: halott gyerekeket, boncolási anyagokat, amputált végtagokat, fagyott embereket, kivégzetteket. Az erről szóló iratok szó szerint álmatlan éjszakákat okoznak. Ugyanakkor egy szó sem igaz abból, hogy 1963-ban általános amnesztiát hirdettek volna. Néhány embert ugyan kiengedtek a börtönből, abban az évben ugyan nem akasztottak, de csak azért, hogy a magyar kérdést az ENSZ levegye a napirendről.

Dr. Jobbágyi Gábor a koncepciók perék sajátosságaira világított rá, amelyek során kitaláltak egy tényállást, és ezt igyekeztek bizonyítani. Az adatok, a tanúk és a szakértők véleménye nem számított, kizárólag a beismerő vallomás elérésére törekedtek. A hamis koncepciót elsősorban fizikai kényszerrel vagy zsarolással igyekeztek bizonyítani. Dr. Jobbágyi Gábor hangsúlyozta: a kihallgatásokon szovjet pszichiáterek vettek részt tanácsadóként, hogy tudatmódosító szerekekkel vallomásra bírják az embereket. Erre nem csak a Tóth Ilona-perben volt példa, hanem a Mindszenty- és a Rajk-perben is. Az ügyvédek ugyanakkor nem vitathatták a beismerő vallomás hitelességét. Tóth Ilona ügyvédje, Kardos János sem vitatta, hiszen célja a medika életének megmentése, a halálbüntetés elkerülése volt. M. Kiss Sándor több mint 10 éve kutatja a Tóth Ilona-ügyet. 1956. november 21-én több határozatot is hoztak. Délelőtt Tóth Ilonát még csak szervezkedéssel, délután már gyilkossággal vádolták. Ezután négyszer hallgatták ki, de a gyilkosságról egy szó sem esett. Kizárólagosan azt vizsgálták, hogy a Domonkos utcában hogy épült fel a forradalmi csoport. Az utolsó kihallgatás iratanyagának jelentős része hiányzik annak ellenére, hogy a medika akkor ismerte el a gyilkosságot. – Tóth Ilonát 1956-ban kevesen ismerték: a családtagjai és azok, akik a forradalom alatt kapcsolatban álltak vele. Akkor az még nem lehetett indok, hogy ő milyen ember volt, csak a későbbiek folyamán vált ismertté országszerte. A brutalitás papnőjének állították be, és annyira jól fel volt építve ez a mítosz, hogy nagyon nehéz szétrombolni, még akkor is, ha pocsék volt a vád. Hagytak ránk egy gyilkos lányt, akit nekünk kell rehabilitálni. Nem a történészeknek egymás között, hanem annak a társadalomnak, amelynek Tóth Ilona igenis, hőse kell, hogy legyen – zárta előadását M. Kiss Sándor.